

YAD Youth Against Drugs ry
TOIMINTASUUNNITELMA
2018

**YAD Youth Against Drugs ry /
Keskustoimisto**

Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
yad@yad.fi
puh. 040 827 6250

**Toiminnanjohtaja
Janne Paananen**

Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
janne.paananen@yad.fi
puh. 040 551 9067

www.yad.fi

Sisällysluettelo

1. YAD Youth Against Drugs ry – toiminnan tausta ja tarkoitus	3
2. Toimintamuotojen jäsentely	3
3. Painopistealueet vuodelle 2018	4
4. Vapaaehtoistiimit	4
4.1 Infopiste- ja festaritiimi	5
4.2 Kokemusasiantuntijatiimi	6
4.3 Paikallistoiminnan tiimi	6
4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi	6
5. Tukitoiminta	7
5.1 Tukityöllistäminen	7
5.2 Kokemusasiantuntijuus	8
5.3 Tukileiri- ja retkitoiminta	8
6. Viestintä	8
6.1 Sisäinen viestintä	8
6.2 Ulkoinen viestintä ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen	8
6.3 Materiaalit ja aineistot	9
6.4 Nettisivustot ja sosiaalinen media	9
7. Kehittämis- ja asiantuntijatoiminta	9
7.1 Kehittämisprojektit	10
7.1.1 EXP2 - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2016-2018	10
7.1.2 Exp3rt - Kohtaava kokemusasiantuntijuustyö 2018-2020	10
7.1.3 Mutku netissä luki... - Mediakasvatuskokonaisuus 2016 - 2018	10
7.1.4 Itse mutta ei yksin -hanke 2018-2020	11
7.1.5 Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille 2018-2020	11
7.2 Verkostoyhteistyö, koulutus- ja konsultaatiotoiminta	12
7.3 Toiminnan seuranta ja arviointi	13
8. Resurssit	13
8.1 Vapaaehtoiset	13
8.2 Hallitus	14
8.3 Työntekijät	14
8.4. Toiminnan rahoitus	14
8.4.1 Julkinen rahoitus	14
8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta	14

Toimintasuunnitelma vuodelle 2018

1. YAD YOUTH AGAINST DRUGS RY – TOIMINNAN TAUSTA JA TARKOITUS

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistys toimii poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voivat estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä 2018:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja heidän osallisuudelleen ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation, verkkosivujen ja materiaalityönnön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumetaustaisille nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, sen toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisosastoja muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. TOIMINTAMUOTOJEN JÄSENTELY

3. PAINOPISTEALUEET VUODELLE 2018

1. Vapaaehtoisten osallisuus

YAD:lle on tärkeää olla tekijöidensä näköinen yhdistys. Siksi järjestö panostaa siihen, että yhdistyksen jäsenet ja vapaaehtoiset voivat olla suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa toimintaa. Koulutustarjontaa ja niiden sisältöjä muokataan vapaaehtoisten toiveiden mukaan. Vapaaehtoisten tukeen, hyvinvointiin ja jaksamiseen panostetaan.

2. Toiminnan valtakunnallisuus

Vuonna 2018 YAD panostaa toiminnan valtakunnallisuuteen. Koulutuksia sekä materiaaleja tarjotaan ja levitetään laajemmalle ja YAD:n paikallistoimintaa tarjotaan uusille paikkakunnille. Myös kokemusasiantuntijatoimintaa levitetään uusille paikkakunnille.

3. Kannabiskeskustelun ylläpitäminen

Kannabistyötä kehitetään ESR-rahoitteisen kannabishankkeen myötä. Lisäksi YAD ylläpitää kannabisteemaa *419 – Mieti vielä* -sivuston sekä *Myssy pois silmiltä* -Facebook sivun kautta. YAD:n tavoite on vaikuttaa asenteisiin ja ennakkoluuloihin lisäämällä tiedostavuutta aiheen ympärillä sekä tuo haittoja vähentävää näkökulmaa kannabistyöhön.

4. Kokemusasiantuntijatoiminta

YAD on hakenut STEA:lta Exp3rt-jatkohanketta, jonka tavoitteena on edelleen kehittää kokemusasiantuntijatoimintaa ja levittää sitä laajemmalle. Vaihtoehtoisesti on haettu korotusta perusavustukseen, jotta toiminnan ylläpitämiseen olisi riittävät resurssit. Mikäli kumpaakaan rahoitusta ei saada, on tavoitteena silti jatkaa kokemusasiantuntijatoimintaa ja toteuttaa sitä pienempimuotoisesti.

Ylläkuvatut tavoitteet toteuttavat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2016–2018.

4. VAPAAEHTOISTIIMIT

YAD:n vapaaehtoistoiminnot on järjestetty tiimien muotoon. Jokaisessa tiimissä määritellään toiminnan tavoite ja tarkoitus, sisällöt, ohjauksen vaiheet sekä dokumentoinnin ja arvioinnin muodot. Tiimit ovat valtakunnallisia ja niiden toimintaa ohjaavat YAD:n työntekijät. Vuonna 2018 YAD:ssa toimii neljä tiimiä: infopiste- ja festaritiimi, kokemusasiantuntijatiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä verkkovapaaehtoistyön tiimi.

Vapaaehtoisten motivointia ja sitoutumista sekä osallisuutta yhdistyksen kehittämiseen toteutetaan muun muassa tiimipäivillä. Tiimipäiville osallistuu yhdistyksen tiimeistä valikoidut aktiiviset vapaaehtoiset ja vastuuhenkilöt. Syksyllä järjestettävät tiimipäivät painottuvat koulutukselliseen puoleen ja yhteiseen kehittämiseen. Kevään tiimipäivillä suunnataan opinto- ja palkintomatkalta Eurooppaan.

Kunkin tiimin toimintaan on omat koulutuksensa. Osallistuakseen YAD:n koulutuksiin ei tarvitse kuulua tiimeihin tai edes YAD:hen. Erityisesti *Kättä pidempää – päihdekasvatuksen menetelmäkoulutus*, huumeilmiöön ja käyttökulttuureihin pureutuva *Kamakoulutus* sekä puheeksiottoon paneutuva *Meidän pitäisi puhua* -koulutus ovat myös muuten aiheesta kiinnostuneille suunnattuja ja soveltuvat hyvin nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Kaikista YAD:n koulutuksista saa todistuksen.

4.1. Infopiste- ja festaritiimi

YAD:n infopiste on keskusteleva, tietoa ja materiaaleja tarjoava ehkäisevän huumetyön kohtaamispaikka, joka voidaan toteuttaa erilaisissa nuorten tapahtumissa. Vertaisvaikutajuus ja vuorovaikutus ovat infopistetoiminnan kantavia elementtejä. Infopiste- ja festaritiimi koostuu 13–35 -vuotiaista vapaaehtoisista, jotka haluavat lisätä huumeisiin liittyvää tiedostavuutta sekä pohtia omia päihdeasenteitaan ja keskustella näistä muiden kanssa infopisteillä. Infopisteellä tehdään mm. ”huumetestejä”, joka on kyselypatteristo, jolla osallistetaan kävijöitä pohtimaan omia kantojaan huumeekysymyksiin.

Infopisteellä työskentelee 5–8 koulutettua vapaaehtoista tapahtuman ajan. Työ infopisteellä edellyttää viikonlopun mittaisen YAD:n infopistekoulutuksen käymistä. Syventävänä koulutuksena on mahdollisuus osallistua YAD:n kamakoulutukseen tai *Kättä pidempää* -koulutukseen. Infopisteellä käytännön järjestelyistä vastaa infopistevastaava. Vastaavat käyvät vastaavakoulutuksen ja osallistuvat myös pisteidensä ennakkosuunnitteluun ja valmisteluihin.

Infopistetyötä tehneille vapaaehtoisille järjestetään purku- ja kiitosviikonloppu syksyisin. Viikonloppu tukee vapaaehtoisten jaksamista ja yhteisöllistää ympäri maata toimivia yhdistyksen aktiivisia vapaaehtoisia. Tämän lisäksi viikonloppu on havaittu tärkeäksi osaksi infopiste- ja festarityön kehittämistä.

Festarityöinnän laajuutta, sisältöjä, vapaaehtoisten hyvinvointia ja festarityössä solmittuja kontakteja seurataan sosiaalisen tilinpidon keinoin. Lisäksi festarivapaaehtoiset kirjoittavat mm. Festariblogia, jossa kerrotaan festarikohtaamisista vapaaehtoisten näkökulmasta. Festari- ja infopistetyön tiimimanuaalia käytetään jäsentämään ohjausta ja ylläpitämään toiminnan laatua myös vuonna 2018. YAD:n infopisteen voi tilata työntekijöiden ja paikallisosastojen kautta eri tapahtumiin ja tiimiläisistä pyritään löytämään ryhmä kuhunkin tapahtumaan.

Vuonna 2018 on tavoitteena kouluttaa infopistetiimiin 30 uutta vapaaehtoista ja osallistua noin 20 valtakunnalliseen tapahtumaan ja kohdata näissä 2500 nuorta. Lisäksi on tarkoitus tarjota täydennys- ja kertauskoulutusta jo mukana oleville vapaaehtoisille. Tavoitteena on löytää lisää nuorten alakulttuureille suunnattuja tapahtumia, useampia tapahtumia kesä-ajan ulkopuolelta sekä tapahtumia musiikkigenren ulkopuolelta (kuten nuorten peli- ja sarjakuvatapahtumat).

Vuodesta 2017 festari-infopistettä on kehitetty yhä enemmän kohtaavan ja keskustelevan työn varaan, ja erilaisen jaettavan esitemateriaalin määrää on selvästi vähennetty. Tätä uutta toimintatapaa on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2018. Aiemmin paperisena jaettu tietomateriaali on siirretty internetiin niin, että se on nuorten saatavilla koska tahansa. Ainakin kesän 2017 kokemukset kevennetystä esitepöydästä ovat olleet hyviä, ja palautteen keräämistä jatketaan myös vuonna 2018.

4.2 Kokemusasiantuntijatiimi

Kokemusasiantuntijuus-hankkeen myötä Päihdekasvatustiimi muutettiin 2017 Kokemusasiantuntijatiimiksi. YAD keskittyy jatkossa kokemusasiantuntijoiden toteuttamaan päihdekasvatukseen, jonka työkaluna toimii STEA:n hankerahoituksella kehitetty Ränni-menetelmä.

Kokemusasiantuntijatoiminnan YAD kohdentaa täysi-ikäisille tai täysi-ikäistymisen kynnyksellä oleville riskiryhmille eli esimerkiksi pajanuorille, nuorisokoteihin tai vastaaviin.

Kokemusasiantuntijoita YAD:ssa koulutetaan toimistopaikkakunnilla. Hanketyöntekijöiden lisäksi toinen ehkäisevän päihdetyön suunnittelijoista on mukana kouluttamassa ja ohjaamassa kokemusasiantuntijoita, jotta toiminta olisi mahdollisimman helposti jatkettavissa hankkeen päättymisen jälkeen. Kokemusasiantuntijatiimin tavoitteena on kohdata 200 nuorta vuonna 2017.

4.3 Paikallistoiminnan tiimi

YAD:n paikallistoiminta edustaa nuorten vapaata kansalaistoimintaa ehkäisevässä huumetyössä. Toiminta rakentuu pitkälti paikallisista lähtökohdista sekä paikallisista toimijoista käsin. Paikallistoiminta on linkki alueen nuorille päihdeettömään toimintaan ja muihin YAD:n toimintoihin. Paikallistoiminta mahdollistaa päihdeettömän ajanvieton ja paikallisiin tapahtumiin osallistumisen, joiden kautta nuorten on helppo löytää toimintaan mukaan. Paikallistiimejä perustetaan nuorilta tai paikkakunnalta nousseesta aloitteesta lähtien YAD:n työntekijöiden opastuksella.

Paikallistoimintaan osallistuvien vapaaehtoisten on mahdollista kouluttautua, kasvattaa osaamistaan ja saada tietoa YAD:n koulutuksissa. Lisäksi paikallistoiminnasta vastuussa oleville vapaaehtoisille eli tiiminvetäjille on tarjolla henkilökohtaista ohjausta toiminnan suunnitteluun työntekijöiden toimesta. Ohjauksen tukena toimivat paikallistoiminnan-opas ja tiimin ohjausmalli. Arviointia ja paikallistyön dokumentointia varten kootaan sosiaalinen tilinpito vuosittain.

Vuoden 2018 tavoitteena on tukea ja ylläpitää jo olemassa olevia paikkakuntia sekä tarjota uusille paikkakunnille nuorisotyössä toimiville YAD:n paikallistiimin perustamista työkaluksi omaan ehkäisevään huumetyöhön. Uusien paikallistiimien perustamista helpottamaan on vuoden 2017 aikana rakennettu pari uutta työkalua: Kaksipäiväinen Paikallistiimin Kickstart- koulutus sekä kymmenen tapaamiskerran toimintapaletti. Tavoitteena on helpottaa paikallistiimitoiminnan käynnistämistä ja paikkakunnan oman näköisen toiminnan muodon löytämistä entisestään.

4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi

YAD Street Team on ruohonjuuritasolla tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa nuorten huumeasenteisiin vertaisvaikuttamisen keinoin, sekä levittää tietoa YAD:sta ja tuoda esille YAD:n edustamia arvoja ja asenteita.

Street Teamin toiminta on verkon kautta ohjattua kansalaistoimintaa, johon voi osallistua anonymisti silloin kun itselle sopii, paikkakunnasta riippumatta. Nettisivuilta poimitaan halutut tehtävät ja tilataan tarvittaessa materiaali. Tehtävän suoritettuaan ja raportoituaan tiimiläinen saa pisteet, joita keräämällä voi hankkia erilaisia valitsemiaan Street Team -aiheisia palkintoja.

Tehtävät edistävät huumeviestintää ja ehkäisevää työtä ja tekevät yhdistystä tunnetuksi. Toiminta on

samalla matalan kynnyksen kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa eritoten YAD:n nuorimmille vapaaehtoisille. Street Teamin toimintaa ohjataan pääsääntöisesti Street Teamin omien nettisivujen ja sähköpostin kautta. Lisäksi Street Teamin kannalta olennaisia työkaluja ja toimintaympäristöjä ovat WhatsApp, SnapChat, Discord, Instagram, Facebook sekä YouTube.

Toiminnan kohderyhmänä ovat paitsi toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset, myös heidän vertaisverkostonsa. Lisäksi toiminnassa otetaan erityisryhmänä huomioon käyttötaustaiset nuoret ja Street Teamin merkitys heille päihdeettömänä viiteryhmänä.

Vuoden 2018 huhtikuussa päättyy OKM-rahoitteinen "Mutku netissä luki..." - päihdekriittinen mediakasvatuskoulutus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin -hanke, jossa on yhteistyössä nuorten kanssa luotu Kamaa somessa -verkkokoulutus, jonka tavoitteena on lisätä nuorten kriittistä medialukutaitoa sekä vahvistaa nuorten omaa päihdeettömyyttä identiteettiä. Hankkeessa luotu koulutus jää sellaisenaan osaksi Street teamin perustoimintaa.

Street Teamin toiminnassa panostetaan nuorten osallisuuteen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Arvioinnin pohjana toimii Street Teamille luotu sosiaalinen tilinpito. Vuoden 2018 painopistealueena on kasvattaa nuorten sitoutuneisuutta Street Teamiin sekä YAD:iin järjestönä. Vuonna 2018 tavoitteena on, että Street Teamissä on 400 aktiivista nuorta ja he toimivat kaikissa Suomen maakunnissa.

5. TUKITOIMINTA

YAD tarjoaa monipuolisesti tukea huume- ja päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille. Toipuvat voivat tilanteensa mukaan tulla saamaan tukea tai voimavarojensa mukaan osallistua yhdistyksen vapaaehtoistoimintoihin ja ottaa vähitellen lisää vastuuta. Tärkeää on mahdollistaa toipujien oman kokemuksen ja taustan kääntäminen vahvuudeksi ja myönteiseksi resurssiksi, jota voi hyödyntää ehkäisevässä työssä, vaikuttamistoiminnassa tai vertaistuen lähteenä. Huumetaustaisten kokemusasiantuntijuuden kehittämiseksi YAD:lla on meneillään STEA:n rahoittama jatkokehityshanke kevääseen 2018 asti. YAD:n yhteisö pyrkii olemaan kannustusta ja tukea tarjoava yhteisö, jossa toipuva voi löytää päihdeettömyyden ajanviihtettä, kavereita sekä saada ohjausta ja neuvontaa.

Vuonna 2018 YAD:n tukitoiminnan muotoja yhteisön jäsenilleen antaman tuen lisäksi ovat tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalvelus, kokemusasiantuntijuus sekä tukileiri- ja retkitoiminta. Yksilötukea YAD ei järjestä 2018 meneillään olevien tukisuhteiden lisäksi.

5.1 Tukityöllistäminen

YAD tarjoaa työharjoittelu-, työelämävalmennus- tai kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia toipuville nuorille aikuisille. Tavoitteena on tarjota työllistysjakso 2–4 nuorelle vuosittain. YAD tarjoaa yhdyskuntapalveluspaikkoja nuorille aikuisille, joiden rikoksiin on liittynyt päihdeiden käyttöä. Yhdyskuntapalveluksen kautta nuoren toivotaan saavan tukea päihdeistä irrottautumiseen sekä uusia näkökulmia ja välineitä käsitellä päihde- ja huumeekysymyksiä osallisuuden ja toiminnan kautta.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

YAD:n toiminnassa on mukana myös monia käyttötaustaisia henkilöitä. Osa heistä toimii kokemusasiantuntijoina EXP2-hankkeessa, joka jatkuu huhtikuun 2018 loppuun. EXP2- hankkeelle haetaan jatkorahoitusta STEA:lta.

2014 aloitettiin kannabista käyttävien tai käyttäneiden ihmisten vertaisneuvontapalvelu yhdessä A-klinikkasäätiön kanssa. Kannabiksen käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen ja riskiehkäisyyn tähtäävää työtä on tehty A-klinikkasäätiön Päihdelinkki-foorumilla, jossa on tälle toiminnalle oma osio, *Savusauna*. Keskustelu Savusaunassa on ollut niukanlaista, joten osio on päätetty jättää staattiseksi, jonne tuotetaan keskustelunavauksia, mikäli sopiva aihe ilmenee.

5.3 Tukileiri- ja retkitoiminta

Vuonna 2018 on tavoitteen järjestää yksi tukileiri, joka voidaan järjestää joko yhteistyössä (esim. KRIS ry:n ja SPARTAK ry:n kanssa) tai yksin.

Tämän lisäksi paikallistiimit järjestävät vähintään yhden yhteisen leirin/retken. YAD:n leiritoiminnan tavoitteena on lisätä vapaaehtoisten osallisuutta ja tukea vapaaehtoisten hyvinvointia.

6. VIESTINTÄ

Vuonna 2018 YAD:n viestinnän keskeisiä tehtäviä ovat kannabiskeskustelun lisääminen, festarityön kampanjointi, sekä paikallistoiminnan markkinointi. YAD:n 30. toimintavuosi näkyy yhtenä viestinnällisenä teemana.

6.1 Sisäinen viestintä

Jäsenlehti Yadilainen ilmestyy edellisvuosien tapaan 4 kertaa vuodessa. Sähköinen uutiskirje Yaddikti (6 krt/v) on tilattavissa YAD:n sivuilta. Vapaaehtoisviestintää erityisesti sosiaalisessa mediassa toteutetaan nuorilta nuorille -periaatteella.

Työyhteisön sisäistä viestintää toteutetaan sähköisten projektinhallintatyökalujen avulla. Viestintää palvelevat myös työraportit, viikkopalaverit, työyhteisön tapaamiset sekä google-työkalut.

6.2 Ulkoinen viestintä ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

YAD:n tärkeintä vaikuttamistyötä on tiedostavuuden lisääminen huumeekysymyksissä. Vuonna 2018 yhteistyössä EHYT ry:n kanssa käynnistytävän kannabishankkeen myötä YAD jatkaa kannabistyön kehittämistä ja syventää monipuolista kannabisaiheista keskustelua.

Vuonna 2018 panostetaan viestinnän valtakunnallisuuteen. Työkaluja paikallistoiminnan levittämiseksi eri paikkakunnille kehitetään ja tuodaan näkyväksi. Medianäkyvyyteen ja kampanjoiden suunnitteluun panostetaan ja tiedotteita julkaistaan aktiivisesti. Yhteistyöverkoston uutiskirjeitä hyödynnetään ammattilaisille suunnatussa viestinnässä.

6.3 Materiaalit ja aineistot

Yhdistyksen keskeiseksi toiminnaksi on muodostunut ajantasaisen ja nuoria puhuttelevan info- ja asennemateriaalin tuottaminen päihdeistä.

Vuonna 2018 materiaalityöntöä nykyaikaistetaan ja sisältöjä päivitetään. Aineinfokorteista postikorttien muodossa luovutaan, ja niiden tilalle vuonna 2017 lanseerattua www.huumeet.fi-sivustoa kehitetään ja tarpeen ilmetessä sinne tuotetaan uusia aineinfoja. Asennemateriaalia tuotetaan kampanjoiden, ilmenevien trendien sekä nuorten toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

Info- ja esitemateriaalia voi tilata yhdistykseltä ehkäisevän päihdetyön tarkoituksiin. Vuonna 2018 YAD:n valikoimaan kuuluu neljä erilaista päihdekasvatusmenetelmää, joita markkinoidaan nuorten kanssa toimiville. Vuonna 2018 jatketaan työtä sen eteen, että nuorten parissa työskentelevillä ammattilaisilla on välineitä, menetelmiä ja tietoja hyvän päihdekasvatuksen toteuttamiseen.

6.4 Nettisivustot ja sosiaalinen media

Vuonna 2018 YAD ylläpitää neljää eri nettisivustoa: www.yad.fi, www.yad.fi/streetteam, www.huumebiisit.fi ja www.huumeboikotti.org.

Vuonna 2018 käynnistetään pääsivuston (www.yad.fi) uudistustyö: tavoitteena on luoda aiempaa dynamisempi ja käytettävämpi sivusto toiminnan, ajankohtaisten uutisaiheiden sekä tapahtumien ja osallistumismahdollisuuksien esiintuomiseksi. Huumausainekohtainen tieto on siirretty omaksi osiokseen (www.huumeet.fi), ja niiden asiasisältö on yhteistyössä kirjailija Juha Vuorisen muutettu värikkäämpään suuntaan kohderyhmä huomioiden.

YAD:lla on käytössään kolme työntekijöiden ja vapaaehtoisten ylläpitämää blogia: www.kiinnostaakohuumeet.fi, www.yadinfopisteilla.fi ja www.yadstreetteam.wordpress.com. Blogisivujen kautta ylläpidetään ajantasaista keskustelua ja tuodaan esiin näkökulmia ehkäisevään huumetyöhön. Blogit toimivat myös toiminnan laadullisen raportoinnin ja dokumentoinnin muotona.

YAD:n viestintää sosiaalisessa mediassa toteutetaan kohderyhmät huomioiden. Nuorten suosimissa kanavissa (YouTube, Instagram) sisältöä tuotetaan nuorilta nuorille -periaatteella. Twitter-viestintä kohdennetaan erityisesti päihde- ja nuorisualan ammattilaisille. Facebookia hyödynnetään huumeisiin liittyvän tiedostavuuden lisäämiseen, kannanottoihin ja koulutus- ja tapahtumamainontaan sekä nuorille että ammattilaisille. WhatsAppia käytetään pienempien vapaaehtoisryhmien ja paikallisosastojen jäsenten väliseen sisäiseen viestintään.

7. KEHITTÄMIS- JA ASIAANTUNTIJATOIMINTA

YAD:n kehittämis- ja asiantuntijatoimintaan kuuluu erillisillä hankerahoituksilla kustannettavat projektit, joiden tavoitteena on kokeilla ja kehittää erilaisia päihdetyöhön sopivia toimintamalleja sekä asiantuntijatoiminta, jonka puitteissa järjestön työntekijät ja toisinaan vapaaehtoisetkin järjestävät koulutuksia nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille tai päihdetyön ammattilaisille. YAD:n työntekijät toimivat aktiivisesti useissa valtakunnallisissa ja paikallisissa päihdetyön

verkostoissa. YAD on hakenut STEA:lta kahta hanketta alkavaksi keväällä 2018 ja yhtä yhteishanketta ESR:lta alkavaksi vuoden 2018 alusta.

Järjestön sisäiseen kehittämiseen liittyy toiminnan seuranta- ja arviointimallit.

7.1 Kehittämisprojektit

7.1.1 EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeuudessa 2016 – 2018

Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa tulevaisuudessa kokemusasiantuntijuuteen perustuvan huumekasvatuksen antaminen Expa-hankkeessa kehitettyä Ränni-menetelmää käyttäen aiempaa useammille nuorille aiempaa useammalla paikkakunnalla sekä tuottaa kokemuskoulutusta päihdealan opiskelijoille ja ammattilaisille. Hankkeen tavoitteena on löytää toimivat keinot tuottaa jatkossa laadukasta, tutkimus- ja kokemustiedon synteesiin perustuvaa nuorten huumekasvatusta, entisten käyttäjien toipumista tukevaa vapaaehtoistoimintaa ja ammattilaisten kokemuskoulutusta ilman erillistä hankerahoitusta.

Hankkeessa pyritään vakiinnuttamaan kokemusasiantuntijuustoiminta osaksi YAD:n RAY-yleisavustuksen turvin tehtävää perustoimintaa, jonka kantavana voimana on vapaaehtoisuus. Tarkoituksena on sekä laajentaa YAD:n omaa toimintaa alueellisesti että kouluttaa muita toimijoita tuottamaan huumekasvatusta kehittämämme menetelmää hyödyntäen. Hankkeessa on tarkoitus kouluttaa kokemusasiantuntijoita sekä muiden ehkäisevän työn toimijoiden työntekijöitä, ja antaa heidän käyttöönsä kehittämämme mallit vapaaehtoisten rekrytointiin ja toipumisen tukemiseen, Ränni-menetelmän ohjaamiseen sekä toiminnan laadun ja tuloksellisuuden arviointiin.

Hankkeen viimeisenä keväänä tuotetaan loppuraportit STEA:lle ja Innokylään ja levitetään ne verkostoille. Kokemusasiantuntijatoimintaa jatketaan joko STEA:n projektirahoituksen tai korotetun yleisavustuksen turvin. Mikäli lisärahoitusta ei saada, toimintaa jatketaan pienimuotoisemmin osana YAD:n perustoimintaa.

7.1.2 Exp3rt – Kohtaava kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijahankkeille haetaan STEA:lta jatkoksi uutta hanketta, jossa edellisten hankkeiden kokemuksia jalostetaan pienryhmätoimintaan. Hankkeen tavoitteena on kehittää kokemusasiantuntijalähtöinen nuorten pienryhmissä tapahtuva päihdehaittoja ehkäisevä työ nuorille ja nuorille aikuisille. Hanketta hallinnoi yksi työntekijä ja hän rekrytoi kaksi nuorta päihdekuntoutujaa oppisopimuskoulutukseen projektin aikana. Pienryhmätoiminnan lisäksi hankkeessa levitetään Pirkanmaalla pilotoitu Toni-kohtaamiskoulutus valtakunnallisesti päihde- ja mielenterveystyöhön suuntautuville opiskelijoille.

7.1.3 Mutku netissä luki... – Päihdekritiinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin 2016 - 2018

"Mutku netissä luki..." -hankkeessa on luotu Kamaa somessa -niminen päihdekritiinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin. Kamaa somessa -koulutus toimii Street teamin verkkosivupohjalla ja hyödyntää Street Teamin pelillisyyttä. Koulutuksen tavoitteena on lisätä

nuorten päihdekriittistä ajattelua sekä kehittää heidän medialukutaitoaan. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat 13–17 -vuotiaat nuoret, jotka toimivat YAD Street Teamissa. Street Teamin nuoret osallistuvat hankkeen suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin koko prosessin ajan.

Hankkeen päämääränä on kehittää ehkäisevän päihde- ja huumetyön toimintatapoja, sekä tuoda päihdekasvatusta ja kolmannen sektorin toimintaa nuoria kiinnostavalla tavalla verkkoympäristöön. Koulutusta ja sen tehtäviä voivat hyödyntää myös nuoriso- ja ehkäisevän päihdetyön työntekijät.

Vuonna 2018 hanke juurrutetaan osaksi Street Teamin perustoimintaa. Hankkeesta kirjoitetaan raportti, jossa mallinnetaan myös koulutuksen ryhmämuotoinen toimintamalli, jossa YAD:n verkkovapaaehtoistyön suunnittelija ja nuorten ryhmän ohjaaja toimivat etätyöparina. Koulutuksen yhteistyötahoja ovat mm. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Preventiimi, Verke, Pelastakaa Lapset ry, Music Against Drugs, NA - Nimettömät Narkomaanit, Rikosuhripäivystys, A-Klinikkasäätiö sekä Suomen Mielenterveysseura.

7.1.4 Itse mutta ei yksin -hanke 2018–2020

STEA:lta kokonaan uutena hankkeena YAD hakee Itse mutta ei yksin -hanketta. Hankkeessa luodaan valtakunnallinen verkkopalvelu 15–29 -vuotiaille nuorille, joilla on huumeiden kokeilu- tai käyttötausta tai he kuuluvat muuten riskiryhmään. Hankkeen tavoitteina on heidän hyvinvointinsa edistäminen arjen toiminnallisen tekemisen, nuoren oman pohdinnan, tiedon tarjoamisen ja yhteisöllisyyden kautta sekä huumeiden käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen. Verkkopalvelussa hyödynnetään YAD Street Team -toimintamallista saatua kokemusta sekä sen olemassa olevaa, hyväksi ja toimivaksi todettua verkkosivupohjaa. Palvelun tarkoituksena on tarjota tietoa, tukea ja toimintaa huumeiden käytön vähentämiseen tai käytön lopettamiseen ja huumeettoman identiteetin vahvistamiseen. Palvelussa verkkosivujen tehtäväpankkiin tuotetaan erilaisia toiminnallisia, pohdinnallisia ja tiedonhakutehtäviä. Hankkeessa luodaan myös verkkoyhteisö, jossa palveluun rekisteröityneiden käyttäjien on mahdollisuus keskustella anonyymisti chatissa.

Mukaan toimintaan tavoitellaan 100 rekisteröitynyttä nuorta vuodessa, yhteensä 300 nuorta kolmen vuoden aikana. Tavoitteena on, että näistä nuorista vähintään kolmasosa kiinnittyy palveluun. Kohderyhmien lisäksi hyödynsaajia ovat lisäksi nuorten vertaisverkostot ja läheiset. Hyödynsaajia ovat myös eri nuoriso- ja sosiaalialan toimijat, jotka voivat hyödyntää tehtävä- ja tietopankkia oman työnsä välineenä. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat mm. A-Klinikkasäätiö, Ensi- ja turvakotien liitto sekä Nyyti ry.

7.1.5. Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille 2018–2020

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYT:n ja YAD:n valtakunnallinen yhteishanke, jonka rahoittajana toimii ESR. Hanke toteutetaan 2018 -2020.

Hankkeen tavoitteena on luoda kannabisinterventiomalli nuoria kohtaavien aikuisten tueksi. Hankkeesta hyötyvät kannabista käyttävät nuoret, jotka saavat hankkeessa kehitettävän interventiomallin avulla tukea kannabiksen käytön lopettamiseen tai vähentämiseen ja sitä kautta paremmat mahdollisuudet kiinnittyä opiskeluihin ja/tai työelämään.

Hankkeen tavoitteena on:

1. Havahduttaa kannabiksen käyttäjät tunnistamaan käytön riskejä
2. Tarjota kannabiksen käyttäjille välineitä omaehtoiseen käytön vähentämiseen ja lopettamiseen
3. Vertaistoimijoiden ja kokemusasiiantuntijoiden toimintavalmiuksien ja roolin vakiinnuttaminen
4. Vähentää erityispalveluiden tarvetta
5. Lieventää kannabiksen käytöstä aiheutuvaa leimaa
6. Vahvistaa opiskelu- ja työelämävalmiuksia
7. Juurruttaa toimintamallit nuoria kannabiksen käyttäjiä kohtaavien ammattilaisten keskuuteen

Näihin tavoitteisiin päästään seuraavilla toimenpiteillä:

1. Lisätään kohderyhmien kannabistietämystä kouluttamalla
2. Koulutetaan nuoria kohtaavat ammattilaiset hankkeen mallin mukaisesti
3. Kartoitetaan ja tuotetaan saataville parhaat mahdolliset oma-apumallit kansainvälisesti, eri alustoilla
4. Tuoda vertaistoimijoiden ja kokemusasiiantuntijoiden kokemukset mallin kehittämiseen
5. Ollaan aktiivisia verkostoissa sekä tarjotaan asiantuntijuutta niihin.
6. Selvitetään kannabiksen käyttö ja merkitys nuorten keskuudessa hankkeen alkuvaiheessa
7. Loppukartoitukset kohderyhmille
8. Arvioidaan ja raportoidaan hanke ja sen tulokset alussa, puolessa välissä sekä lopussa
9. Hallinnoidaan hanketta riittävillä resursseilla
10. Hyödynnetään hankkeessa olevia yhteistyötahoja
11. Hankkeen ja sen tulosten arviointi
12. Hankkeen hyvä hallinnointi

Hankkeen tuloksena tietämys kannabiksesta lisääntyy ja sitä kautta myös leimaantuminen kannabiksen käyttäjien osalta vähenee. Aiempaa suurempi joukko lopettaa tai vähentää kannabiksen käyttöönsä, jota kautta heidän syrjäytymisriskinsä vähenee.

7.2 Verkostoyhteistyö, koulutus- ja konsultaatiotoiminta

Yhdistyksen työntekijät osallistuvat paikallisiin ja valtakunnallisiin yhteistyöverkostoihin ja -ryhmiin. Valtakunnallisen vaikuttamisyhteistyön keskeisiä foorumeita ovat ehkäisevän päihdetyön järjestöjen valtakunnallinen verkosto sekä sen alainen huumetyöryhmä. Lisäksi yhteistyötä tehdään Preventiimin (nuorisoalan ehkäisevän päihdetyön osaamiskeskuksen) ja sen verkostojen kanssa. Street Team -toiminnan myötä YAD on liittynyt myös Nusuvefoon (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi). Valtakunnallisesti YAD toimii Music Against Drugs ry:n yhtenä pääyhteistyökumppanina, tuoden ehkäisevän työn osaamistaan, materiaalejaan ja infopisteensä Music Against Drugs ry:n tuottamaan ja koordinoimaan päihdekasvatuskokonaisuuteen. Yhteistyötä tehdään kuntien ja alan järjestöjen kanssa erityisesti toimistopaikkakunnilla. Yhteistyössä panostetaan siihen, että se edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista ja on linjassa YAD:n toimintamuotoihin, ideologiaan ja strategiaan.

YAD:n työntekijät ja osaavat vapaaehtoiset myös kouluttavat ja pitävät puheenvuoroja seminaareissa ja alan koulutuspäivillä. Osa YAD:n järjestämistä koulutuksista on suunnattu nuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön ammattilaisille. Yhdistykseltä voi myös tilata päihdekasvatuksen

menetelmäkoulutusta sekä muuta räätälöityä koulutusta. Yhdistyksen työntekijät neuvovat ja ohjaavat päihdekasvatuksen ja päihdeteemapäivien toteutuksessa.

YAD on kehittänyt neljä päihdekasvatusmenetelmää (*Oma asia?*, *Väitteitä päihteistä*, *Addiktiokortit* sekä *Mielikuvani päihteistä*). Näiden menetelmien koulutusta ja levitystä jatketaan vuonna 2018.

Päihdekasvatusmenetelmien levityksen ja koulutuksen tarkoituksena on sitouttaa nuorisotoimia ja muita nuorten ryhmien kanssa toimivia tahoja ottamaan kortit ja harjoitteet osaksi omaa työtään. Samalla yhdistyksen menetelmiä levitetään entistä aktiivisemmin myös niille paikkakunnille, joilla ei vielä ole YAD:n toimintaa. Nuorten ja nuorten aikuisten kanssa työskenteleville aikuisille suunnattuja ”Kättä pidempää” ehkäisevän huumetyön menetelmäkoulutuksia jatketaan vuonna 2018. Lisäksi vuodesta 2015 on tarjottu ammattilaisille myös puheeksiottoon ja interventioon keskittyvää ”Meidän pitäis jutella” -koulutusta.

7.3 Toiminnan seuranta ja arviointi

Tiimiohjausmallin myötä dokumentoinnin ja seurannan muodot tullaan kirjaamaan ja rakentamaan sisään jokaiseen tiimiin. Tämä edesauttaa arviointia varten tarvittavan datan keruuta ja käsittelyä sekä toiminnan arviointia. Kustakin YAD:n tiimistä tehdään vuosittain sosiaalisen tilinpito. Sosiaalisen tilinpidon menetelmin pystytään tuomaan esiin toiminnan laadullisia ulottuvuuksia ja merkityksiä.

Työntekijät seuraavat ja arvioivat työnsä etenemistä työraporteissa 6 krt/v. Lisäksi hallitus ja työyhteisö kokoontuvat suunnittelemaan ja arvioimaan työn tuloksia 2 krt/v.

8. RESURSSIT

8.1 Vapaaehtoiset

Yhdistyksessä toimivat vapaaehtoiset ovat 13–35-vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia. YAD:n keskeinen voimavara ja vahvuus on nuorilta nuorille suuntautuva asenteisiin vaikuttaminen. Liittyessään YAD:hen nuori ottaa samalla kantaa huumeettoman elämän puolesta. Vapaaehtoisena voi toimia vaikka ei olisi yhdistyksen varsinainen jäsen ja päinvastoin. Tiimijäsenyydet ja erilaisten nettiyhteisöjen jäsenyydet ovat tulleet voimakkaasti perinteisen jäsenmaksujäsenyyden rinnalle.

Vapaaehtoiset ovat mukana eri syistä, jotkut aatteen ja mielekkään toiminnan vuoksi, toiset riippuvuustautansa johdosta, osa yhdistää YAD:n toimintaa opintoihinsa. Vapaaehtoisten rekrytoiminen on entistä haastavampaa ja YAD pyrkiiikin tiimiohjauksen keinoin tarjoamaan monipuolisesti erilaisia vapaaehtoistehtäviä aina anonyymistä matalan kynnyksen osallistumisesta vastuullisempiin tehtäviin.

Vuoden 2018 painopistealueiden mukaan vapaaehtoisten osallisuuden tukeminen on keskeisesti esillä toiminnassa. Tavoitteena 2018 on edelleen pystyä lisäämään toimivien vapaaehtoisten määrää maltillisesti heidän ohjauksestaan ja jaksamisestaan huolehtien.

8.2 Hallitus

Yhdistyksen hallitus koostuu 4–8 yhdistyksen jäsenestä. Tavoitteena on muodostaa hallitus järjestöä tuntevista ja sen toimintoihin osallistuneista, mutta myös alan ammatillisista osajista. YAD:n hallitus on aidosti jäsenhallitus ja jäsenkentän ääni kuuluu hallituksen toiminnan kautta. Vuodesta 2016 lähtien jokaiselle hallituksen jäsenelle on kirjattu ”työtehtävät” jokaisessa YAD:n tiimissä sekä työntekijä, jonka työraportit hänen tulee lukea ja kommentoida. Tämä on lisännyt työyhteisön ja hallituksen yhteistyötä. Samaa mallia tullaan jatkamaan myös 2018.

8.3 Työntekijät

Tavoitteena on, että yhdistyksessä työskentelee vuoden 2018 aikana 11-12 työntekijää. Vakituksena henkilöstönä yhdistyksessä toimii toiminnanjohtaja, kaksi ehkäisevän huumetyön suunnittelijaa, osa-aikainen verkkovapaaehtoistyön suunnittelija sekä järjestösihteeri. STEA:n hankkeissa työskentelee 2-3 projektityöntekijää riippuen siitä saako Exp3rt-hanke ja/tai Itse muttei yksi -hanke rahoituksen. Vuonna 2018 alkaa uusi ESR-rahoitteinen hanke, jossa työskentelee kolme työntekijää. Vuonna 2018 YAD:ssa on yksi oppisopimuskoulutettava sekä yksi monimuotokoulutuksessa oleva. Näiden lisäksi järjestössä työskentelee osa-aikainen järjestötiedottaja, joka palkataan ulkoisen varainhankinnan turvin.

Varsinaisten työntekijöiden lisäksi yhdistys tukityöllistää mahdollisuuksien mukaan huumetaustan omaavia kuntoutuvia nuoria aikuisia sekä omia nuoria vapaaehtoisia. Alan harjoittelijoita ja opiskelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan.

8.4 Toiminnan rahoitus

8.4.1 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana toimii Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus STEA, jolta yhdistys saa yleisavustusta sekä projektirahoitusta hankkeisiin. Lisäksi 2018 alkaa kolmivuotinen ESR-rahoitteinen hanke. Vuonna 2018 pienempiä avustuksia haetaan joiltakin säätiöiltä (Ragnar Ekberg, Stiftelsen den Sjunde Mars, Wihuri-säätiö sekä Solhbergin säätiö). Lisäksi paikallistiimien kotikunnat tukevat usein paikallista toimintaa, merkittäviä avustukset ovat toimistopaikkakunnilla. Koko yhdistyksen tavoitevuosibudjetti vuodelle 2018 on noin 650 000 euroa.

Valtakunnallinen yhdistys ei suoraan rahoita paikallistiimien toimintaa, vaan panostus on ennen kaikkea toimintapuitteiden, tapahtumien ja koulutusten järjestämistä, materiaalipalvelua sekä muuta työntekijöiden ohjaus- ja työpanosta. Paikallistiimit saavat kuitenkin 25 % alueensa jäsenmaksuista ja voivat hakea taloudellista tukea toimintaansa valtakunnalliselta yhdistykseltä.

8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta

YAD myy tuottamaansa logo-, tieto- ja päihdekasvatusmateriaalia toimintansa tueksi ja aatemaailmansa levittämiseksi. Tällaisia tuotteita ovat muun muassa yhdistyksessä kehitetyt päihdekasvatuksen menetelmäkortit, joiden avulla nuorten ja nuorten aikuisten kanssa työskentelevät voivat ohjata erilaisia keskustelevia päihdekasvatuksellisia harjoituksia. YAD:n tuottamia Kannabis

Mythbuster -esitteitä (suomeksi ja ruotsiksi) myydään omakustannehintaan. Materiaalimyynnillä ei pyritä tuottoihin, vaan pikemmin kattamaan painatus-, hankinta- ja suunnittelukuluja.

Ulkoistetusta varainhankinnasta päätetään tapauskohtaisesti toimintavuosi kerrallaan. Vuonna 2018 toimitaan varainhankkijan (Kustannus Ampainen Oy) kanssa seinäkalenterin ja muistitikun myymiseksi yhdistyksen tukijoille. Näillä tuloilla YAD palkkaa osa-aikaisen järjestötiedottajan. Yksityiset henkilöt tai yritykset voivat lahjoittaa varoja yhdistykselle, tätä varten yhdistys hakee keräyslupaa vuosittain.